
ZPRÁVA Z KONFERENCE *SILA UČENÍJA*

TEREZA KOUDELÍKOVÁ

Dne 24. října 2019 proběhla na Katedře bohemistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci konference *Sila učenija* uspořádaná na počest životního jubilea české lingvistky, univerzitní pedagožky a slavistky doc. Heleny Bauerové. Konference se uskutečnila v rámci pravidelného cyklu „Komárkova jazykovědná Olomouc“ a konala se ve spolupráci se Slovanským ústavem AV ČR, v. v. i., pod záštitou České společnosti pro slavistiku, balkanistiku a byzantologická studia, z. s. Během konference, která se nesla v duchu až přátelského setkání, představili své příspěvky tuzemští i zahraniční lingvisté, kteří se ve svých vystoupeních ve větší či menší míře tematicky dotýkali lingvistických otázek, jimiž se Helena Bauerová ve svém odborném či pedagogickém díle zabývá.

Konferenci v dopoledních hodinách zahájil vedoucí Katedry bohemistiky FF UP doc. Miroslav Vepřek. Po slavnostním zahájení a gratulacích účastníků i posluchačů následoval první blok konference, který zahájila dr. Anica Vlašić-Anić (Staroslavenski institut u Zagrebu) příspěvkem *O leksiku novootkrivenih fragmenata Riječkoga hrvatskoglagoljskoga homilijara FgCap VlaThem iz XIII. stoljeća*. Autorka představila první výsledky předchozího vědeckého výzkumu slovní zásoby dvou nově objevených pergamenových fragmentů Rijecké chorvatské hlaholické homílie, nalezených v knihovně kapucínského kláštera Panny Marie Lurdské v Rijece roku 2007. Následovalo vystoupení prof. Petry Stankovske (Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta), *Poznámky k distribuci ekvivalentů za slovesa facere, creare a germinare ve slovanských středověkých překladech vybraných starozákonních knih se zvláštním ohledem na chorvatskohlaholskou tradici*. V příspěvku se přednášející zabývala užitím dvojic (s)tvoriti – szdati a prozebsti – vzdrasti v textech vybraných starozákonních knih ve srovnání s jejich užitím v dalších slovanských středověkých textech. Poté posluchači vyslechli před-

nášku *Staroslověnsky snadno a rychle* dr. Dariny Hradilové (FF Univerzity Palackého v Olomouci), v níž se autorka zaměřila na různé aspekty současné středoškolské výuky slavistiky a staroslověnštiny. V příspěvku se posluchači seznámili se způsobem, jakým je tato jazyková oblast uchopena ve středoškolských učebnicích a seznámili se i s výsledky terénního šetření, jehož cílem bylo zjistit aktuální vnímání slavistických témat mezi středoškolskými studenty. Dopolední část konference zakončila dr. Ilona Janyšková (Ústav pro jazyk český AV ČR, etymologické oddělení) referátem *Staroslověnské neřesti z pohledu etymologického: obžerství*, v němž posluchače seznámila se staroslověnskými výrazy týkajícími se nestřídmosti v pití a jídle i s etymologickým výkladem těchto lexémů.

Po polední přestávce následoval druhý blok konference, který zahájil doc. Jaroslav David (Katedra českého jazyka FF Ostravské univerzity). V přednášce *Staročeská bábovka, staroslovanská receptura* se zabýval užitím výrazů staročeský a staroslovanský – jejich používáním a percepcí v současné češtině s důrazem na jejich užití jakožto marketingového prostředku. Poté vystoupila dr. Helena Karlíková (Ústav pro jazyk český AV ČR) s příspěvkem *Ke genezi pojmu „nastolování“ v církevní slovanštině a staré češtině*, v němž posluchačům představila souvislosti staroslověnských / církevněslovanských slov s řeckým ἐνθροπίζειν a vztah mezi církevněslovanskými a staročeskými slovy. Poslední přednášející tohoto bloku, dr. Lukáš Zábranský (PedF Univerzity Hradec Králové), se v příspěvku nazvaném *K lexikálnímu grécismu ijerějъ* zabýval výskytem grécismu *ije-rejъ* / *ijerějъ* v chorvatských hlaholských manuskriptech i dalších, převážně církevních překladech.

Poslední blok konference *Sila učenija* zahájil po krátké přestávce dr. Štefan Pilát (Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.) přednáškou *Elektronický slovník jazyka staroslověnského – perspektivy dalšího rozvoje*. Autor posluchačům představil projekt digitalizace Slovníku jazyka staroslověnského a jeho perspektivu a nové možnosti, které digitalizace uživatelům přináší. Následoval poslední příspěvek konference, vystoupení dr. Františka Čajky (Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.), *K rukopisnému doložení českocírkevněslovanského překladu Čtyřiceti homilií na evangelia pape-*

že Řehoře Velikého, v němž se zabýval revizí některých publikovaných soupisů rukopisných doložení textu *Čtyřiceti homilií na evangelia papeže Řehoře Velikého* (Besědy na evangelie).

Na konferenci *Sila učeníja* zaznělo mnoho zajímavých referátů doprovázených vždy podnětnou a rozsáhlou diskuzí. Po slavnostním ukončení konference se účastníci přesunuli do nedaleké restaurace k neformálnímu posezení s oslavenkyní.